

Presidentti Paasikiveen puhe YYA-sopimuksesta, tiivistelmä.

6.4. allekirjoitettiin Moskovassa sopimus ystävydestä, yhteistoiminnasta ja keskinäisestä avunannosta, YYA-sopimus, Suomen ja NL:n välillä. Sanomalehdissä julkaistu sopimus astuu voimaan ratifioinnin jälkeen. Sopimus on aiheuttanut kansalaisten keskuudessa levottomuutta ja huolestumista, kun ei ole neuvottelujen kuluessa voitu antaa täsmällisiä tietoja. Tämän johdosta on mitä merkellisimpiä huhuja päässyt syntymään. NL:n puolelta on osoitettu Suomen näkökohtien ymmärrystä ja tahtoa muodostaa sopimus Suomenkin kannalta hyväksytyksi. Sopimuksessa ei ole noudatettu muiden maiden mallia, vaan on otettu Suomen olot huomioon. Suomen pyrkimyksenä on pysyä suurvaltain välisten eturistiriitojen ulkopuolella. Lehdissä on väitetty, että sopimuksen myötä kansainvälinen asemamme olennaisesti muuttuu, koska sopimuksen hyväksyminen tarkoittaa puolueettomuudesta luopumista. Täytyy kuitenkin muistaa, että NL:n oikeudet rauhansopimuksen mukaan antavat Suomen puolueettomuudelle oman värinsä, joka ei hyvin sovellu kansainvälisen oikeuden käsikirjoihin. Käsikirjat eivät ole ratkaisevia, vaan todellinen elämä moninaisine vivahduksineen, joita kansainvälinen oikeus saa luvan seurata.

Sopimuksen sotilaalliset velvoitukset. Jos Saksa tai sen liittolainen hyökkää meitä tai NL:a vastaan kauttamme, me puolustamme alueemme koskemattomuutta. Jos tarvitsemme apua, saamme sitä NL:lta sen mukaan kuin siitä sovitaan. Kenelläkään ei pitäisi olla mitään tätä vastaan. Suomella ei ole vihollisia, mutta suurvaltojen välisissä taisteluissa pieniä ei säästetä. Pienellä valtiolla on riski joutua hyökkäyksen läpimenoalueeksi. Suurvallat tekevät, mitä pitävät sotilaallisesti välttämättömänä, emmekä me pienet mahda tälle mitään. Tämä on valitettava tosiasia, joka meidän tulee ottaa huomioon. Meillä tuskin on syytä olla tyytymättömiä sopimukseen. Puolustautuminen on ensisijassa meidän asiamme, vasta toisella sijalla NL:n. Suomella on kaikki oikeudet etujensa valvomiseen.

2. artikla on herättänyt huomiota. Siinä määrätään, että sopimus puolet ovat velvollisia neuvottelemaan keskenään siinä tapauksessa, kun sotilaallisen hyökkäyksen uhka todettu. Meillä neuvotteluvollisuus on vain kun hyökkäysuhka alueellemme todettu, ei muissa tapauksissa. Muiden itäeuroopan maiden on neuvoteltava kaikista sopimuksista ja heidän ehtonsa ovat heikkommat. Mitään salaista artiklaa sopimukseen ei liity. Pienen kansan tulee välttää sotilaallisia selkkauksia suurten kanssa, koska pieni on aina huonommalla puolella. Mennyttä on kunnioitettava, mutta itsepintainen kiinnipitäminen vanhasta uusissa historiallisissa oloissa ja perinteinen ajattelu voivat viedä huonoihin tuloksiin. Uusissa oloissa löydettävä uusi menettely ongelmien hallitsemisessa. Monien vuosisatojen aikoina käydyissä sodissa Venäjää vastaan Suomi on aina tullut lyödyksi ja sen on käynyt huonosti. Sotien aika loppui syksyllä 1944. Suomen ja Neuvostoliiton välinen sota on nyt ehdottomasti poissuljettu. Ja toivokaamme, että maamme säilyy myös Neuvostoliiton vihollisten hyökkäykseltä. Silloin sopimuksen käytänteitä ei tarvitse ottaa käyttöön. Levottomuudet maailmalla lietsovat huhuja myös meillä vallankaappausyrityksistä ja levottomuuksista. Ei ole tiedossa todellisia perusteita näille uhkille. Noudattamalla laillista järjestystä, yhteiskunnallisia puutteita korjaamalla, ylläpitämällä hyviä suhteita naapuriin, voimme luottamuksella katsoa tulevaisuuteen.